

PARNASSIA

Parnassia palustris

(foto Hans Hillewaert / WikiCommons)

S83

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

De bloem van de Parnassia staat op een rechtopgaande steel waaraan zich een zittend blad kan bevinden. De vijf kroonbladen zijn wit met groenige, parallel lopende nerven. In de bloem staan vijf staminodia - dit zijn vergroeide onvruchtbare meeldraden - die eindigen in een reeks goudkleurige knopjes die nectar afgeven. De plant bloeit van juli tot in september. De grondstandige bladeren zijn hartvormig en hebben een lange steel.

Biotoopvereisten

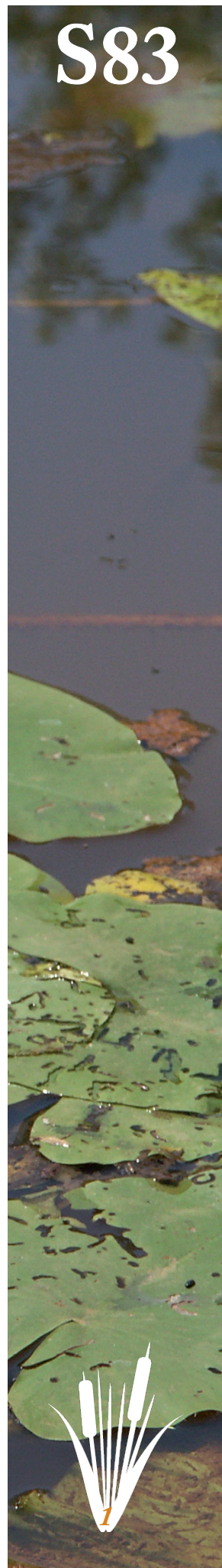
De Parnassia is een soort van zonnige, open tot grazige, vochtige tot natte, soms wat drogere, voedselarme, zwak zure tot kalkrijke, onbemeste grond (zand, leem en laagveen).

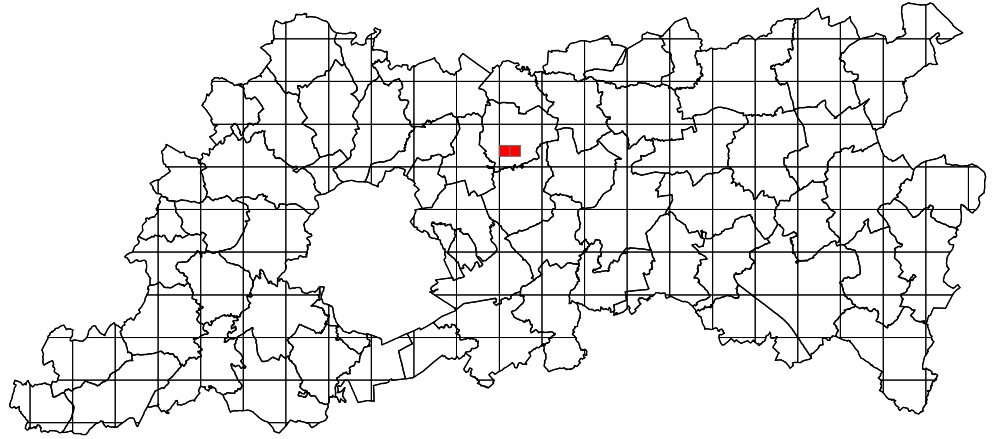
Ze groeit in moerassig grasland, brongebieden en duinvalleien.

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

Parnassia komt in Vlaamse-Brabant enkel nog op één plaats voor namelijk in het Torfbroek in Kampenhout. Ook elders in Vlaanderen is de plant uitermate zeldzaam.

Knel- en aandachtspunten

- Het droogleggen van moerassen ligt aan de basis van het verdwijnen van de soort in Vlaanderen.
- Overstroming van moerassen met beekwater van slechte kwaliteit, depositie van stikstof en verzuuring door gebrek aan beheer beïnvloeden de groeiomstandigheden nadelig.

Overzicht maatregelen

H4.1. Herstel waterhuishouding in natte graslanden

H4.13. Tegengaan van verbossing

S83.1. Maaibeheer

S83.2. Buffering

S83.3. Plaggen

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H4.1. Herstel waterhuishouding in natte graslanden

Behoud en herstel van natte graslanden is noodzakelijk en onder meer mogelijk door:

- winterse overstroming door basenrijke kwel, zuiver beekwater of een combinatie van beide;
- handhaven van een hoog grondwaterpeil in de winter en een maximale daling tot 80 cm onder maaiveld in de zomer.

H4.13. Tegengaan van verbossing

De soort verdwijnt in het geval van verbossing of vergrassing van de vegetatie. Beide kunnen voorkomen worden door maaien en/of begrazing.

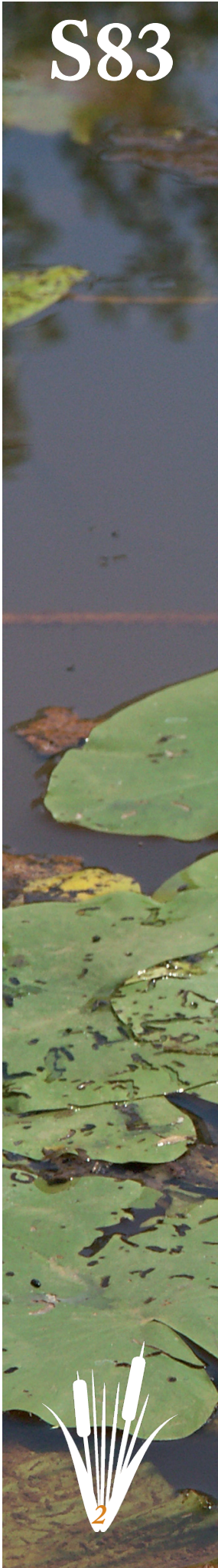
Soortgerichte maatregelen

S83.1. Maaibeheer

Jaarlijks maaien - in de zomermaanden (eind juli tot eind augustus) – is noodzakelijk en kan eventueel worden gevolgd door een nabeweiding met runderen of schapen, waarbij het product vee-eenheden en aantal dagen nabeweiding maximaal 100 is. Het maaien gebeurt met aangepast materiaal (lagedrukbanden) om beschadiging van de kwetsbare bodem te vermijden.

S83.2. Buffering

Bemesting stoppen of matigen en inspoelen en inwaaien van meststoffen vermijden door de aanleg van voldoende brede (> 5m) bufferstroken.

S83.3. Plaggen

In de nabijheid van groeiplaatsen kunnen kleinschalige plagwerken uitgevoerd worden (verwijderen verzuurde bovenlaag) zodat geschikte kiemomstandigheden ontstaan vanuit de bronpopulatie. Ook op plaatsen waar de standplaatscondities geschikt zijn (natte, voedselarme kalkrijke bodems) en waar de soort vroeger voorkwam, kunnen plagwerken uitgevoerd worden in de hoop dat er vanuit de zaadbank herkolonisatie plaatsvindt.

Foto: Afplaggen van de toplaag kan de vestigingskans van *Parnassia* sterk verhogen. (foto Grontmij)

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst verminderde bemesting voor een betere waterkwaliteit
- Beheerovereenkomst soortenrijke graslanden en akkers

Lopende initiatieven

geen

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Opvolgen grondwater

- Meten van de grondwaterstand gedurende minimum 1 jaar
- Uitvoeren waterkwaliteitsanalyses

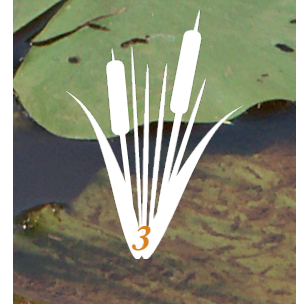
Opnemen van permanente kwadraten

Regelmatige opvolging van de vegetatieontwikkeling op vaste plaatsen met aandacht voor aandeel en ontwikkeling van *Parnassia* en andere indicatieve en/of vegetatietyperende soorten.

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Bal D., Beije H.M. & Fellingner M. (2001). Handboek natuurdoeltypen. Rapport Expertisecentrum LNV nr. 2001/020. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Expertisecentrum LNV, Wageningen. 832 p.
- Van Landuyt W., Hoste I., Vanhecke L., Van den Brecht P., Vercruyse W. & De Beer D. (red.) (2006). Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels gewest. Nationale Plantentuin en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek i.s.m. Flo.Wer vzw. 1007 p.
- Vincent L., Verbeke W., Van Belle J., De Cock V., Verlinde R., Reheul D., Zwaenepoel A., Van Den Berghe J. & Lievens F. (2006). Technisch vademecum grasland : harmonisch park- en groenbeheer. Afdeling Bos en Groen. Brussel. Belgium. 291 p.
- Weeda E.J., Westra R., Westra CH. & Westra T. (1985). Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties 1. IVN. Hilversum. 304 p.
- Zwaenepoel A., 't Jollyn F., Vandenbussche V. & Hoffmann M. (2002). Systematiek van natuurtypen voor de biotoop grasland. WVI, Brugge. 532 p.

Websites

- Kenniscentrum > Flora > Florabank
www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_florabank
- Kenniscentrum > Flora > Atlas
www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_atlas
- www.wilde-planten.nl/parnassia.htm
- www.minInv.nederlandsesoorten.nl/Inv.db/Inv.db/i000252.html
- www.waarnemingen.be

Folders

geen

Advies

- Plantenwerkgroep

